

Sygn. akt V U 548/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekr. sądowy

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

o wznowienie postępowania zakończonego decyzją ostateczną z dnia 14.12.2011 r.

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

z dnia 3 marca 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt V U 548/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 marca 2016r., znak: (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, po rozpoznaniu wniosku A. K. z 8 lutego 2016r. w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego decyzją ostateczną z 14 grudnia 2011r., odmówił wznowienia postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów decyzją z 14 grudnia 2011r., znak (...). Jednocześnie organ odmówił uwzględnienia w sprawie aktu notarialnego z 21 grudnia 2002 r. sporządzonego w L. nr rep. (...) jako nowego dowodu w sprawie, zgodnie z art. 145 § 1 pkt 5 k.p.a.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył A. K., domagając się jej zmiany poprzez wznowienie postępowania zakończonego ostateczną decyzją z 14 grudnia 2011r., uchylenie decyzji z 14 grudnia 2011r. w części stwierdzającej, że skarżący nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 31.10.2011r. oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika składek kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Skarżący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 83a ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.) w zw. z art. 52 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 704) przez nieuwzględnienie umowy sprzedaży nieruchomości rolnej zawartej 21 grudnia 2002r. jako nowego dowodu w sprawie i w konsekwencji bezzasadną odmowę wznowienia postępowania zakończonego ostateczną decyzją z 14 grudnia 2011r. (znak: (...), (...): (...)), w sytuacji gdy przed wydaniem tej decyzji organowi rentowemu nie był znany dowód w postaci wymienionej umowy

sprzedaży, płatnik składek powołał się na ten dowód po uprawomocnieniu się decyzji, wskazując przy tym na nowe okoliczności w sprawie, mające wpływ na przebieg podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, co winno skutkować wznowieniem postępowania;

2. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

-art. 7 i art. 107 § 1 k.p.a. przez niezawarcie w zaskarżonej decyzji z 3 marca 2016r. uzasadnienia prawnego, które wyjaśniałoby, czym kierował się organ rentowy odmawiając uwzględnienia umowy sprzedaży zawartej 21 grudnia 2002r. jako nowego dowodu w sprawie,

-art. 40 § 2 k.p.a. przez wysłanie zaskarżonej decyzji pod adres płatnika składek zamiast pod adres jego pełnomocnika.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes KRUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odwołania przedstawił szczegółowo stan faktyczny sprawy, podnosząc przy tym, że wnioskodawca - wbrew ciążącemu na nim ustawowemu obowiązkowi - nie poinformował KRUS we właściwym terminie o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników, tj. że 18 marca 2003r. podjął działalność gospodarczą. O tym, że wnioskodawca od 18 marca 2003r. prowadzi działalność gospodarczą organ rentowy dowiedział się dopiero 28 stycznia 2014r. na podstawie danych pobranych z CEIDG. Brak wykonania powyższego obowiązku przez wnioskodawcę winien skutkować wyłączeniem go z ubezpieczenia społecznego rolników od 1 kwietnia 2005r. W takim stanie rzeczy, Prezes KRUS podał, iż wydając 3 marca 2016r. zaskarżoną decyzję podjął rozstrzygnięcie dla wnioskodawcy najmniej uciążliwe, gdyż konsekwencją naruszenia przez wnioskodawcę obowiązku z art. 5a ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników byłoby wyłączenie go z ubezpieczenia społecznego rolników od 1 kwietnia 2005r., odpis składek za okres od 1 kwietnia 2005r., obowiązek zgłoszenia się do ubezpieczenia w ZUS i opłacenia należnych składek z wieloletnim okresem wstecznym. Dlatego - zdaniem organu - wydanie zaskarżonej decyzji było zgodne z art. 7 k.p.a., gdyż uwzględniało interes społeczny i słuszny interes obywateli. Zdaniem Prezesa KRUS, podnoszony przez skarżącego argument, iż nie zaprzestał on prowadzenia działalności rolniczej 30 listopada 2011 r. po wygaśnięciu umowy dzierżawy, gdyż wcześniej kupił dzierżawione grunty i powinien podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników, nie może być uwzględniony. Sprzeciwia się temu treść art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ponieważ zgodnie z danymi CEIDG skarżący od 18 marca 2003r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, nie informując Kasy o tym fakcie. Spełnianie warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, zgodnie art. 7 i 16 ww. ustawy, nastąpiło dopiero po zawieszeniu przez skarżącego wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej. W ocenie organu rentowego, wydanie orzeczenia w granicach żądania skarżącego naruszyłoby również zasadę prawdy obiektywnej, wyrażoną w art. 7 k.p.a., z której wynika obowiązek organu administracji publicznej wyczerpującego zbadania wszystkich okoliczności faktycznych związanych ze sprawą, a nie traktowania dowodów wybiórczo.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. K. w dniu 20 listopada 2001r. zawarł z J. K. i T. K. umowę dzierżawy gruntów rolnych o powierzchni 1,19 ha, na okres do 30 października 2011r.

W dniu 16 grudnia 2002r. wnioskodawca złożył w KRUS wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników. Do wniosku dołączył ww. umowę dzierżawy oraz oświadczenie, iż nie prowadzi działalności gospodarczej.

Decyzją z 6 stycznia 2003r., znak: (...), (...), organ rentowy stwierdził podleganie A. K. ubezpieczeniu społecznemu rolników od 20 listopada 2001r.

W dniu 21 grudnia 2002 r. A. K. i jego małżonka M. K. nabyli od J. K. i T. K. działkę stanowiącą gospodarstwo rolne o powierzchni 1,19 ha, będącą wcześniej przedmiotem umowy dzierżawy z 20 listopada 2001r.

O zakupie ww. gruntów rolnych wnioskodawca nie poinformował KRUS, ani nie przedstawił w organie rentowym aktu notarialnego, na podstawie którego doszło do sprzedaży ww. działki.

W dniu 18 marca 2003r. A. K. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej i o fakcie tym nie zawiadomił KRUS.

Po upływie okresu wskazanego w umowie dzierżawy z 20 listopada 2001 r., organ rentowy pismem z 7 listopada 2011r. wezwał wnioskodawcę do dostarczenia dokumentu potwierdzającego użytkowanie gruntów o powierzchni powyżej 1 ha przeliczeniowego, informując, iż brak dostarczenia ww. dokumentów spowoduje wyłączenie z ubezpieczenia społecznego rolników. Jednocześnie organ rentowy pouczył wnioskodawcę o treści art. 37 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z którym rolnik jest obowiązany w ciągu 14 dni informować KRUS o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianie tych okoliczności. Wnioskodawca nie odebrał ww. przesyłki wysłanej listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, mimo wysłania jej na prawidłowy adres.

W dniu 14 grudnia 2011r. Prezes KRUS wydał w stosunku do wnioskodawcy decyzję stwierdzającą ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od 31 października 2011r. (znak: (...)). Ww. decyzja wysłana listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru nie została odebrana przez wnioskodawcę.

W związku z powstaniem nadpłaty składek za okres od 31 października 2011r. do 31 grudnia 2011r. organ rentowy wydał 29 marca 2012r. decyzję, znak: (...), o stwierdzeniu nadpłaty składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Wnioskodawca nie odebrał ww. decyzji wysłanej listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Pieniężny przekaz pocztowy został zrealizowany.

Dnia 4 marca 2013r. do KRUS wpłynął formularz CEIDG - 1 „wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej”, w którym zawarta była informacja, że wnioskodawca A. K. zawiesił pozarolniczą działalność gospodarczą od 28 lutego 2013r. do 28 lutego 2015r.

W dniu 10 stycznia 2014r. A. K. ponownie zgłosił się do ubezpieczenia społecznego rolników. Do wniosku dołączył oświadczenie z 9 stycznia 2014r., iż jest podatnikiem podatku rolnego z areалу 1,19 ha użytków rolnych, kopię aktu notarialnego

z 21 grudnia 2002 r. Rep. (...) - umowy sprzedaży gruntów rolnych o pow. 1,19 ha, które były przedmiotem umowy dzierżawy z 20 listopada 2001r. oraz oświadczenie, iż prowadzi osobiście i na własny rachunek działalność rolniczą i nie prowadzi działalności gospodarczej.

W celu ustalenia daty zaprzestania prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej przez wnioskodawcę organ rentowy pobrał w dniu 28 stycznia 2014r. z bazy CEIDG dane i ustalił, że A. K. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 18 marca 2003r. do 28 lutego 2013r. W dniu 28 stycznia 2014r. pracownik KRUS przeprowadził z wnioskodawcą rozmowę nt. zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego rolników w kontekście prowadzonej działalności gospodarczej. W dniu

30 stycznia 2014r. w placówce terenowej KRUS w L. stawiał się wnioskodawca i złożył oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej, iż od 2003r. do 28 lutego 2013r. prowadził nieprzerwanie działalność gospodarczą.

Dnia 31 stycznia 2014r. Prezes KRUS wydał decyzję ustalającą podleganie przez A. K. ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy od dnia

1 marca 2013r., tj. od zakończeniu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, którą wnioskodawca odebrał osobiście 4 lutego 2014r. Decyzja nie została zaskarżona przez wnioskodawcę.

W dniu 9 listopada 2015r. do KRUS wpłynął wniosek ZUS Oddział w L.

o udostępnienie danych osobowych z prośbą o udzielenie informacji, czy wnioskodawca A. K. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników, w jakim okresie

i z jakiego tytułu. W odpowiedzi z 8 grudnia 2015r. wykazano okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 20 listopada 2001r. do 30 października 2011r. i od

1 marca 2013r. do nadal.

W dniu 26 stycznia 2016 r. pełnomocnik wnioskodawcy dokonał przeglądu akt KRUS, a w dniu 8 lutego 2016r. złożył - na podstawie art. 83a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 52 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników - skargę o wznowienie postępowania zakończonego decyzją ostateczną z 14 grudnia 2011r. (znak: (...), (...)), w której domagał się wznowienia postępowania i uchylecia ww. decyzji w części stwierdzającej, że skarżący nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od 31 października 2011r. Do skargi dołączono akt notarialny z 21 grudnia 2002r. jako nowy dowód w sprawie, mający udowodnić, że ubezpieczenie skarżącego nie ustało od 31 października 2011r. Jednocześnie pełnomocnik wnioskodawcy podnosił, iż z uwagi na to, że postępowanie wznowieniowe zostało zainicjowane na wniosek skarżącego, a nie z urzędu - w wyniku własnych działań organu rentowego, skarżący sprzeciwia się ewentualnym próbom wykraczania przez organ rentowy poza granice żądania skarżącego i przeprowadzania jakichkolwiek ustaleń co do okresu ubezpieczenia społecznego rolników sprzed dnia 31 października 2011r., jak również odnośnie okresu przypadającego po 28 lutego 2013r. wskazując, iż domaga się wznowienia postępowania wyłącznie odnośnie okresu od 31 października 2011r. do 28 lutego 2013r. Podał, iż podleganie przez skarżącego ubezpieczeniu społecznemu rolników we wcześniejszym okresie, tj. od 20 listopada 2001r. do 30 października 2011r., a także w okresie późniejszym - tj. od 1 marca 2013r., zostało potwierdzone w piśmie KRUS z 8 grudnia 2015r., adresowanym do Oddziału ZUS w L.. Podleganie przez skarżącego rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 20 listopada 2001r. potwierdza także decyzja Prezesa KRUS wydana 6 stycznia 2003r. (znak: (...), (...): (...)), a nadto wydane przez organ rentowy 19 sierpnia 2005r. zaświadczenie (znak: (...)), zgodnie z którym skarżący podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy jako rolnik w okresie od 20 grudnia 2001r. „do nadal”. W skardze podniesiono, że skarżący nigdy nie zatajał przed organem rentowym faktu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, o czym świadczy oświadczenie złożone przez niego 30 stycznia 2013r. (k. 95 akt KRUS), w którym wskazał, że działalność taką prowadził nieprzerwanie od 2003r. do dnia 28 lutego 2013r. Wskazując na powyższe, skarżący wywiódł, że skoro wszystkie okoliczności związane ze sprawą, w tym fakt prowadzenia przez wnioskodawcę pozarolniczej działalności gospodarczej, były znane organowi rentowemu, a pomimo to organ ten nie wznowił postępowania co do okresu sprzed 31 października 2011r. i nie stwierdził nieważności decyzji z 6 stycznia 2003r. o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników ani też nie zakwestionował ustaleń zawartych w ww. zaświadczeniach i pismach, lecz wydał decyzję o ustaniu stosunku rolniczego ubezpieczenia społecznego od 31 października 2011r., to należy przyjąć, że ustalenia organu rentowego co do okresu sprzed 31 października 2011r. mają prawnokształtujący charakter i nie mogą być zmieniane ze skutkiem wstecznym.

Dnia 3 marca 2016r. Prezes KRUS wydał decyzję o odmowie wznowienia postępowania - zaskarżoną w niniejszej sprawie - z uwagi na odmowę uznania wskazanego wyżej aktu notarialnego z 21 grudnia 2002r. za nowy dowód w sprawie.

d owód: - akta ubezpieczeniowe, w tym: wniosek z dnia 16.12.2002 r., umowa dzierżawy z 20.11.2001 r., oświadczenie z dnia 16.12.2002 r., decyzja z dnia 06.01.2003 r., pismo z 07.11.2011 r. wraz z dowodem nadania i ZPO, decyzja z 14.12.2011 r. wraz z dowodem nadania i ZPO, decyzja z 29.03.2012 r. wraz z dowodem nadania i ZPO, odpis CEIDG-1 z 04.03.2013 r., wniosek z 10.01.2014 r., oświadczenia z 09.01.2014 r. i z 10.01.2014 r., protokół z 28.01.2014r., odpis z CEIDG z 28.01.2014 r., oświadczenie z 30.01.2014 r., decyzja z 31.01.2014 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, wniosek o udostępnienie danych z 09.11.2015 r., odpowiedź KRUS z 08.12.2015 r., notatka służbowa z 26.01.2016 r., skarga o wznowienie postępowania z 08.02.2016 r., decyzja z 03.03.2016 r., kopia wypisu aktu notarialnego z 21.12.2002 r. Rep. (...);

W dniu 4 stycznia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wydał decyzję nr (...) stwierdzającą, że wnioskodawca A. K. podlega jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 31 października 2011r. do 28 lutego 2013r. Decyzję tę zaskarżył odwołaniem wnioskodawca. Sprawa została zarejestrowana w tut. Sądzie pod sygn. V U 191/16. Postanowieniem z 11 marca 2016r. postępowanie w ww. sprawie zostało zawieszono do czasu zakończenia

postępowania przed Prezesem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. w sprawie skargi o wznowienie postępowania zakończonego ostateczną decyzją.

/fakt znany Sądowi z urzędu/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.) w zw. z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.jedn.: Dz.U.

z 2015 r. poz. 704), prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną organu rentowego ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie.

Przepisy o ponownym rozpoznaniu sprawy stanowią *lex specialis* w zakresie, w jakim wznowienie postępowania regulowane jest przez Kodeks postępowania administracyjnego - instytucja ponownego rozpoznania uprawnień została bowiem wprowadzona zamiast wznowienia postępowania administracyjnego. Art. 83a ust. 1 ustawy systemowej nie określa granic czasowych wydania decyzji w przedmiocie ponownego ustalenia prawa lub zobowiązania stwierdzonego decyzją organu rentowego, co oznacza, że może być ona wydana w każdym czasie, jeżeli zostaną spełnione przesłanki wskazane w tym przepisie (zob. wyrok SN z 02.4.2009 r., III UK 86/08; uchwała SN z 03.10.1996 r., II UZP 18/96). Przesłankami tymi są zaś: przedłożenie po uprawomocnieniu się decyzji nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo lub zobowiązanie. Nie jest przy tym wymagane ujawnienie nowych okoliczności, lecz takich okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie zostały przez organ rentowy uwzględnione. Pojęcie nowości odnosi się bowiem do dowodów, które mogą powstać także po wydaniu decyzji, jednak muszą dotyczyć okoliczności istniejących przed jej wydaniem. Stosując ww. przepis, organ ubezpieczeń społecznych ponownie rozpatruje uprawnienia, niezależnie od tego, czy ujawnione okoliczności lub przedstawione dowody prowadzą do odmowy, czy do przyznania prawa lub odpowiednio ustalenia albo uchylecia zobowiązania. W każdym wypadku organ wydaje nową decyzję, tak jakby jeszcze ostatecznie w tym zakresie nie rozstrzygał. Celem ponownego ustalenia w trybie art. 83a ust. 1 ustawy systemowej jest ponowne rozstrzygnięcie o uprawnieniach, które powstały *ex lege* przed wydaniem weryfikowanych decyzji organu rentowego. Uzasadnieniem dla ponowienia postępowania zakończonego prawomocną decyzją organu rentowego, wyznaczającym jego cel, jest niezgodność zawartego w niej rozstrzygnięcia z ukształtowaną *ex lege* sytuacją prawną zainteresowanego. W ponowionym postępowaniu organ dąży do ustalenia, czy popełnione uchybienia, przedłożone dowody albo ujawnione fakty mają wpływ na zmianę dokonanych wcześniej ustaleń. Bezpośrednim więc celem ponownego ustalenia jest rozstrzygnięcie o prawach lub zobowiązaniach zainteresowanych, według stanu faktycznego z chwili wydania weryfikowanych decyzji.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy, stwierdzić należało, iż

w niniejszej sprawie przedłożona przez wnioskodawcę umowa sprzedaży z 21 grudnia 2002r. zawarta formie aktu notarialnego w istocie stanowiła nowy dowód w sprawie - dowód, którym organ rentowy nie dysponował przed wydaniem decyzji z 14 grudnia 2011r. stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od 31 października 2011r. W ocenie Sądu jednak - jak słusznie podniósł organ rentowy - zmiana ww. decyzji poprzez ustalenie, że A. K. od 31 października 2011r. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników - do dnia 28 lutego 2013r., czyli do dnia poprzedzającego dzień, w którym ponownie został objęty tym ubezpieczeniem, nie zasługuje na uwzględnienie. Odwołujący domaga się ustalenia, że w okresie od 31 października 2011r. do 28 lutego 2013r. z uwagi na to, iż w czasie tym nieprzerwanie był właścicielem gruntu rolnego, który wcześniej wydzierżawił, winien być objęty ubezpieczeniem społecznym rolników. W tym czasie jednak wnioskodawca - co wynika w sposób niebudzący wątpliwości z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszym postępowaniu - prowadził równoległe działalność gospodarczą. Podjął jej

prorowadzenie 18 marca 2003r. i - wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi - o fakcie podjęcia działalności ani 18 marca 2003r. ani w żadnym innym dniu przed 30 stycznia 2014r. nie zawiadomił organu rentowego. W myśl zaś art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, rolnik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki: 1) złoży w KRUS oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności; 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym; 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym; 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych; 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.528 zł. Niezachowanie terminu złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej (ust. 5). Ww. obowiązek informacyjny obciąża rolnika bez czekania na wezwanie organu (art. 37 ust. 1 ustawy). W dacie, gdy A. K. rozpoczynał prowadzenie działalności gospodarczej (18 marca 2003 r.), przepis art. 5a ust. 1 ww. ustawy stanowił, że rolnik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, nieprzerwanie co najmniej 1 rok (wnioskodawca tej przesłanki nie spełniał), podejmuje pozarolniczą działalność gospodarczą nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, podlega nadal temu ubezpieczeniu. Rolnik może podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu wówczas, gdy złoży Zakładowi lub Kasie oświadczenie, że chce podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, o ile spełnia w tym zakresie warunki określone w odrębnych przepisach. Ww. przepis z biegiem lat ulegał modyfikacjom, z których jedną było m.in. wydłużenie okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy z 1 roku do 3 lat, czy np. dookreślenie daty ustania ubezpieczenia społecznego rolników w razie naruszenia obowiązku informacyjnego przez rolnika (zmiany wprowadzone ustawą z 2.04.2004r. - Dz. U. z 2004r., nr 91, poz. 873 oraz ustawą z 1.07.2005r. - Dz. U. z 2005r., nr 150, poz. 1248, z dniem 2 maja 2004r. i 24 sierpnia 2005r.). Zaznaczyć przy tym należy, że obowiązek informacyjny określony w art. 5a we wskazanych wyżej ustawach zmieniających obciążał w całości ubezpieczonego. Na organie rentowym nie ciążył ustawowy obowiązek pouczenia o zmianie przepisów, a tym samym brak informacji czy pouczenia w tym zakresie nie powodował uchylecia określonego w art. 5a ustawy skutku w postaci ustania ubezpieczenia społecznego rolników. Stanowisko takie przyjęte zostało przez Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z 17.09.2015r. (III UZP 1/15). Dodatkowo wskazać też należy, że sam obowiązek informowania Kasy przez rolnika o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu, jak i o zmianach tych okoliczności, w tym w szczególności o podjęciu działalności pozarolniczej, istniał przez cały czas i w pełni obciążał zobowiązanego. Z obowiązku tego jednak A. K. - co wynika w sposób niebudzący wątpliwości z materiału dowodowego sprawy - nie wywiązał się. Oświadczenie przed organem rentowym, że prowadził działalność gospodarczą od 2003r. do 28 lutego 2013r. (tj. do momentu, kiedy ją zawiesił) złożył w KRUS dopiero 30 stycznia 2014r. - a nie jak sugeruje jego pełnomocnik w odwołaniu - 30 stycznia 2013r. Wynika to wprost z prezentaty znajdującej się na piśmie ubezpieczonego z 30 stycznia 2014r., choć rok wpisany przez niego przy podpisie mógłby sugerować „2013”. Nadto, z protokołu rozmowy telefonicznej odbytej przez pracownika KRUS z ubezpieczonym 28 stycznia 2014r. wynika jasno, że wnioskodawca dopiero pod wpływem tej rozmowy złożył w KRUS stosowne oświadczenie, tj. oświadczenie z 30 stycznia 2014r. i było to pierwsze i jedyne jego oświadczenie, w którym ujawnił przed organem rentowym, że kiedykolwiek prowadził działalność gospodarczą. Z powyższego wynika zatem wprost, iż wnioskodawca zataił przez KRUS podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej, a dopiero przy okazji kolejnego wniosku o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników, gdy w CEiDG jego działalność pozostawała zawieszona, złożył oświadczenie o tym, że ją prowadził i o okresie jej prowadzenia.

Problematyka ponownego ustalenia przez organ rentowy podlegania (niepodlegania) ubezpieczeniu społecznemu w oparciu o art. 83a ustawy systemowej doczekała się szerokiego orzecznictwa Sądu Najwyższego na tle ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (patrz: art. 52 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). W judykaturze przyjmuje się, że w przypadku ponownego ustalenia przez organ rentowy z urzędu tytułu podlegania (niepodlegania)

ubezpieczeniu społecznemu wynikającemu z ujawnienia istotnych okoliczności istniejących przed wydaniem wcześniejszej decyzji ostatecznej (zatajenie faktu podlegania ubezpieczeniu społecznemu), ponownie wydana na podstawie art. 83a ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 52 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników deklaratoryjna decyzja o niepodleganiu rolniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego wywołuje skutek z mocą wsteczną – ex tunc. Stanowisko takie zajął SN w wyrokach: z 19.09.2007 r. (III UK 39/07); z 11.03.2008 r. (I UK 256/07) oraz z 09.06.2008 r. (II UK 312/07). We wszystkich powołanych wyżej sprawach występowała okoliczność zatajenia przez wnioskodawców faktu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Skutek takiego postępowania Sąd Najwyższy określił jasno - stanowi go decyzja o niepodleganiu rolniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego mająca moc wsteczną. Niebudzący zatem w niniejszej sprawie wątpliwości fakt, że wnioskodawca zataił przed organem rentowym okoliczność podjęcia i prowadzenia przez wiele lat działalności gospodarczej - winien prowadzić, jak słusznie wskazuje organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, do wyłączenia A. K. z ubezpieczenia społecznego rolników. Organ rentowy jednak decyzji takiej nie podjął, co odbyło się z korzyścią dla wnioskodawcy, a czego odwołujący zdaje się nie zauważać. Przeciwnie - domaga się w odwołaniu uchylenia zaskarżonej decyzji i objęcia go ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie, w którym prowadził równoległe działalność gospodarczą, o której prowadzeniu nie informował organu rentowego. W ocenie Sądu, uwzględnienie powyższego żądania sprzeciwiałoby się treści art. 7 k.p.a. Stanowiłoby bowiem przyzwolenie na jawne naruszanie przez ubezpieczonych przepisów regulujących ich bezwzględne obowiązki informacyjne względem organu rentowego, tj. art. 5a i 37 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W takim stanie rzeczy, mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd uznał, iż jakkolwiek przedłożony przez skarżącego dowód z formalnego punktu widzenia stanowi nowy dowód w sprawie, to jednak żądanie wnioskodawcy - rozpoznane merytorycznie - z przyczyn wskazanych wyżej nie mogło zostać uwzględnione. Decyzja z 14 grudnia 2011r. była bowiem prawidłowa i odpowiadała prawu. Skutkuje to oddaleniem odwołania A. K., w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.